

Bani publici

Pe urmele miliardului. În buzunarele cui au ajuns banii statului

Imagine de la protestul organizat pe 27 august 2016. Sursa foto: Radio Europa Liberă/Nicu Gușan

Autor: **Mariana Rață**

📅 19/09/2017

👁 19888

Aproape nouă din cei 14,2 miliarde de lei, acordați în noiembrie 2014 și martie 2015 de Guvernul Republicii Moldova Băncii de Economii (BEM), Băncii Sociale (BS) și Unibank, în baza unor hotărâri secrete, au ajuns în buzunarele a 0,87% din deponenții celor trei bănci. Este vorba despre 1.400 de persoane fizice, milionari și 19.685 de companii private. Banii le-au fost acordați în baza deciziilor unei comisii speciale, creată de Guvern, a cărei componență este ținută în mare secret. Centrul de Investigații Jurnalistice a reușit să afle numele câtorva dintre membrii acestei comisii. Unii dintre ei s-au ales între timp cu funcții publice importante. Deși modul în care au fost luate cele două decizii de acordare a garanțiilor de stat ridică multiple semne de întrebare, procurorii nu au pornit încă anchetă pe acest episod din „furtul miliardului”. Între timp, în cei doi ani de la lichidarea băncilor s-a reușit recuperarea a doar 2% din banii fraudăți. 12 miliarde de lei urmează să fie recuperați de la patru companii din așa-numitul „grupul Șor”, în baza unor hotărâri judecătorești care însă nu prevăd niciun mecanism de restituire a banilor.

Pretextul fals

În noiembrie 2014, când guvernatorul BNM, Dorin Drăguțanu, a mers la ședința secretă de Guvern solicitând oferirea unei garanții de stat în valoare de 9,5 miliarde de lei pentru a salva depozitele oamenilor simpli de la cele trei bănci stoarse de bani prin credite neperformante, peste 96% din deponenții BEM, BS și Unibank, persoane fizice, își puteau recupera banii păstrați la bancă fără nicio intervenție din partea statului. Potrivit informațiilor oficiale obținute de Centrul de Investigații Jurnalistice de la Banca Națională a Moldovei (BNM) (<https://anticoruptie.md/media/investigatii%202/bem2/bnm-raspuns2.pdf>), la cele trei bănci, în acel moment, existau 2,3 milioane de conturi bancare, deținute de persoane fizice, în valoare de până la 6.000 de lei fiecare. Pe cele 2,3 milioane de conturi se găseau 280 de milioane de lei. Pentru acești deponenți, întreaga sumă păstrată la bancă urma să fie recuperată din contul Fondului de garantare a depozitelor din sistemul bancar, care are obligația legală să restituie până la 6.000 de lei fiecărui deponent persoană fizică. Mecanismul a fost însă activat în momentul în care BNM decide retragerea licenței unei bănci. La recomandarea BNM și a Comitetului Național de Stabilitate Financiară (CNSF), (<https://anticoruptie.md/media/investigatii%202/bem2/2hotarareaLeanca.pdf>) Guvernul a decis să recupereze acești bani din fonduri publice și nu din cele bancare.

Cum a pierdut statul 800 de milioane de lei

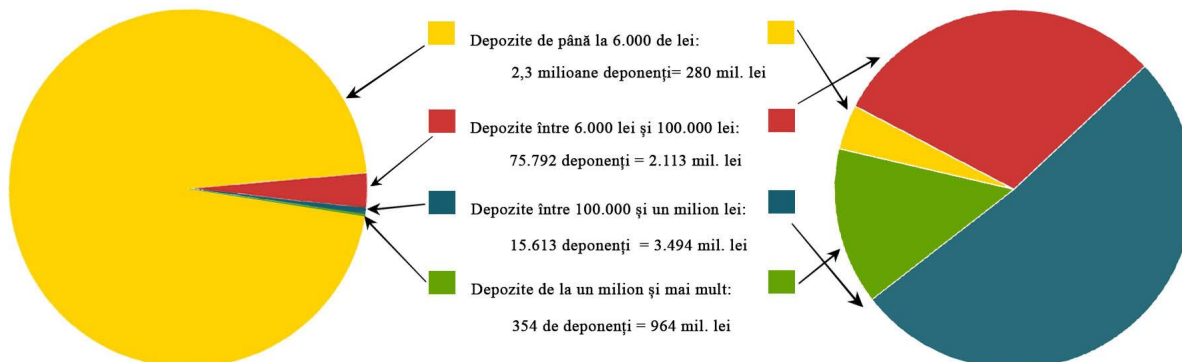
În toamna anului 2015, când a fost luată decizia de închidere a celor trei bănci, lichidatorii BEM, BS și Unibank au apelat totuși la Fondul de garantare, doar că pentru recuperarea a 159.605 lei, pentru 53 de persoane. „Numărul celor care au beneficiat de recuperarea banilor de la Fondul de garanție a fost nesemnificativ. De la Banca Socială am primit o listă de 21 de persoane, cu recuperarea a 99.812 lei, de la Banca de Economii – o listă de 25 de persoane, care urmau să primească 51.139 de lei, iar Unibank a transmis o listă de șapte persoane care aveau depozite în valoare totală de 8.654 de lei. Cineva, de exemplu, din acea listă, avea de primit doar 22 de bănuți”, afirmă Eduard Usatii, directorul executiv al Fondului de garantare a depozitelor din sistemul bancar.

Un calcul simplu arată că dacă Fondul ar fi fost activat pentru toți deponenții celor trei bănci, din contul banilor publici ar fi fost economisiți peste 800 de milioane de lei. Usatii recunoaște că Fondul nu deține lichidități atât de mari, dar, apelând la împrumuturi de la bănci sau de la stat, ar fi putut face față.

Structura depozitelor persoanelor fizice

Total deponenți 2.396.577

Total depozite - 6.8 miliarde de lei

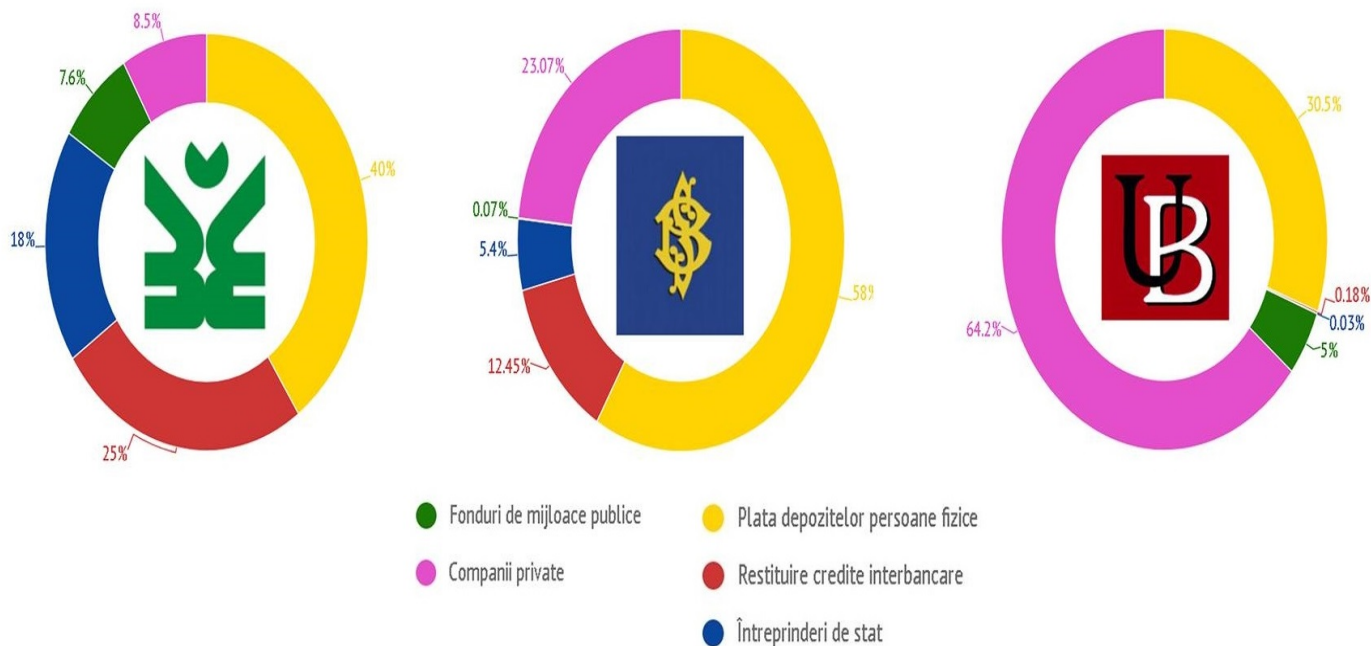

Infograficul a fost realizat în baza informațiilor oferite de BNM. Sursa: CIJM

Cui au servit garanțiile de stat?

Cea mai mare parte din banii oferiți prin garanții de stat au fost cheltuiți pentru a restitui depunerile bănești ale 15.967 de persoane care aveau pe conturile lor bancare mai mult de o sută de mii de lei. Potrivit datelor furnizate de BNM, pe conturile acestor persoane, care reprezintă doar 0,66 % din numărul total al deponenților celor trei bănci în proces de lichidare, se păstrau 4,4 miliarde de lei, sau 65% din volumul total al depozitelor persoanelor fizice.

Potrivit stenogramei ședinței secrete a Guvernului din 7 noiembrie 2014, (<https://anticoruptie.md/media/investigatii%202/bem2/stenogramaLeanca-hotarare.pdf>) atunci când a fost acordată prima garanție de stat, de către Guvernul Leancă, ministrul de atunci al Afacerilor Interne, Dorin Recean, a propus instituirea unui plafon pentru restituirea depozitelor din mijloacele de stat. Venind în întâmpinarea lui Recean, guvernatorul BNM a sugerat că poate fi stabilit un plafon de până la un milion de lei. Ministrul de atunci al Economiei, Andrian Candu, a insistat – „Nu va fi plafonat!”. Datele BNM arată că în cele trei bănci existau doar 354 de depozite mai mari de un milion de lei. Valoarea totală a acestora era de circa un miliard de lei.

Sursa: CIJM

Cum au fost cheltuiți banii din cele două garanții de stat la BEM, BS și Unibank. Infograficul a fost realizat în baza informațiilor oferite de BNM.

„Filtrul” secret

capitalul privat, întreprinderi individuale și administratori. Ca să nu ne conuizi, trebuie să fie nominalizați.

DI RECEAN
Prin p.i, k, l creăm o oportunitate de abuz.

DI CANDU
Noi avem filtre.

DI RECEAN
P.8 încearcă să rezolve problema aceasta. Ne trebuie un mecanism de protecție.

DI CANDU
Avem filtrele la 7, 8, 9.

DI RECEAN

Fragment din stenograma ședinței secrete de Guvern, la care s-a decis acordarea primei garanții de stat pentru BEM, BSI și Unibank.
Dacă eu știu că acest proiect va fi aprobat, mă duc la bancă, îmi credit, depun depozit, trimit în offshore...

În cadrul aceleiași ședințe secrete de la Guvern, luat la rost cu privire la riscurile de fraudare a banilor acordați prin garanție de stat, Candu a dat asigurări că a fost creat un filtru incontestabil - o comisie specială. Comisia urma să analizeze soldurile din conturile persoanelor fizice și juridice, cu capital privat, inclusiv societăți comerciale în care statul deține sub 25% din acțiuni, pentru a stabili care dintre ele pot beneficia de restituirea depunerilor bănești. „Comisia-filtru” urma să nu permită ca banii să ajungă în mâinile deponenților-persoane fizice și juridice care ar fi fost identificate ca fiind afiliate băncilor sau/și neconforme legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor. În atenția acestei comisii urmau să ajungă toate depozitele mai mari de 500.000 de lei. În cazul persoanelor fizice, potrivit lui

Drăguțanu, ar fi fost vorba despre 1.400 de deponenți.

Centrul de Investigații Jurnalistice a încercat să afle cine a făcut parte din acea comisie specială care a împărțit o bună parte din cei 14,2 miliarde de lei. Într-un răspuns oficial primit de la Ministerul Finanțelor (https://anticoruptie.md/media/investigatii%202/bem2/21106594_10214475416658721_2464105898924228489_n.jpg) suntem informați că „în principiu, prevederile Hotărârii de Guvern din 13 noiembrie 2014 au fost executate în modul corespunzător și în termenii stabiliți de Ministerul Finanțelor”. Dat fiind însă faptul că „actele și datele prelucrate și emise întru executarea hotărârii Guvernului din 13 noiembrie 2014 constituie informații oficiale cu accesibilitate limitată”, „satisfacerea pretențiilor referitoare la accesul la informații nu este posibilă”, ne informează ministrul Octavian Armașu.

Carieră fulminantă pentru unii membri ai comisiei

Din stenograma ședinței de Guvern la care a fost adoptată hotărârea la care face trimitere ministrul Finanțelor, reiese că în componența comisiei urmau să intre reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Băncii Naționale, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate. În hotărârea adoptată de membrii Cabinetului de miniștri, din comisie dispărea însă Ministerul Justiției. „Nu a fost vorba ca cineva de la Justiție să facă parte din comisie. Noi nu am fost invitați”, ne-a declarat ministrul de atunci Oleg Efrim. Fostul ministru al Afacerilor Interne, Dorin Recean, susține că nici de la MAI nimeni nu a fost inclus în comisie, dar cel mai probabil a fost delegat cineva din cadrul Poliției.

Fostul ministru al Finanțelor, Anatol Arapu, care, potrivit stenogramelor de la ședințele secrete de Guvern, a susținut activ acordarea celor două garanții de stat, ne dă asigurări că

aceea comisie specială a existat și chiar a avut zeci de ședințe. Arapu susține că din componența comisiei făceau parte secretarii de stat de la Ministerul Finanțelor și Ministerul Economiei – Veronica Ursu și Lilia Palii (ulterior numită consilier de stat principal al premierului Pavel Filip, în prezent secretar general al Guvernului – n.r.), viceguvernatorul BNM, Ion Sturzu, cineva din șefii de direcție de la Procuratura Generală, CNA și SIS, numele cărora nu și le amintește.

„Activitatea acestei comisii nu era o glumă. Deciziile vizau acordarea unor sume mari de bani. Comisia a expediat multe demersuri către Procuratură și SIS. Au fost mai multe cazuri în care companii sau persoane în privința cărora existau suspiciuni că ar fi complice la devalizarea băncilor solicitau restituirea depozitelor. Până la urmă nu știu dacă le-au fost eliberați banii. Decizia o lua comisia. Nu cred însă că era posibil așa ceva”, ne-a declarat Arapu.

2,4 miliarde de lei erau suficienți?

Lilia Palii, alături de premierul Pavel Filip. Sursa: gov.md

Expertul economic al IDIS Viitorul, Veaceslav Ioniță, consideră că decizia Guvernului de a restitui integral depunerile persoanelor fizice și juridice de la cele trei bănci în proces de lichidare nu are nicio justificare logică și economică.

„Acceptăm ideea oportunității dezbaterilor privind restituirea depunerilor de până la 100.000 de lei. În luna octombrie 2014 numărul lor se ridica la 75,8 mii persoane și ei dețineau 2,1 miliarde lei. Nu există o explicație economică din ce cauză statul ar fi trebuit să acopere cu garanție aceste mijloace ale celor care au depus în bănci sume de sute de mii sau chiar milioane de lei. Cu atât mai mult nu își găsește justificare garantarea depunerilor persoanelor juridice. Oare statul compensează pierderile unui agent economic care investește bani într-o afacere care nu merge? Deschiderea unui depozit bancar este un fel de afacere pentru agenții economici. De ce ar trebui statul să le compenseze

ultimilor investițiile pierdute, discriminându-i pe primii? Din totalul de 13,4 miliarde lei putem găsi o justificare plauzibilă doar pentru o sumă de 2,4 miliarde lei care reprezintă suma depozitelor persoanelor fizice de până la 100.000 de lei. Această sumă putea fi recuperată ulterior din vânzarea activelor acestor trei bănci”, susține Ioniță.

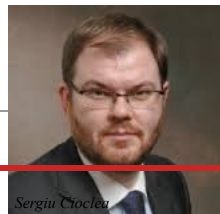
Iurie Leancă, ex-prim-ministru (10 iulie 2017):

„Acea garanție a fost acordată pentru ca oamenii să nu rămână fără depunerile de o viață. Am semnat garanția doar după consultarea/recomandarea instituțiilor financiare internaționale: Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional.”

(Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional au negat ulterior că ar fi aprobat această soluție a Executivului de la Chișinău).

Sergiu Cioclea, guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei (3 august 2017):

„Cele 14 miliarde au fost înaintate de BNM pentru a compensa toți deponenții și creditorii și alte depuneri în bancă. Acum efortul este de a recupera toate activele care nu au fost în bancă în acel moment. Sunt bani care sunt sustrași prin credite neperformante, bani care au fost sustrași prin circuite frauduloase și alte active nelichide care s-au acumulat în bancă. Recuperarea are loc pe toate aceste direcții.”

Anatol Arapu, fost ministru al Finanțelor:

„Eu consider că decizia de a compensa sută la sută depozitele din cele trei bănci din mijloacele statului a fost una corectă. Au venit experți de la Banca Mondială și ne-au spus care a fost experiența în diferite țări. Ei nu ne-au recomandat decizia, dar ne-au descris experiența altor state. Era clar de la bun început că băncile vor fi închise. Fondul de garantare a depozitelor putea acoperi o sumă înfrimă, vreo 270 de milioane de lei. De unde ați luat că din acel fond erau acoperite depozitele pentru 96% din deponenți? Noi nu am avut asemenea cifre și nu pot să afirm că ele sunt corecte sau nu. Dar în afară de banii oamenilor, acolo erau fonduri publice, întreprinderi de stat, trezoreria era la BEM. Dar, Doamne ferește, Banca Națională nu voia în niciun chip să... ei erau cei mai activi. Dacă se închideau băncile, oamenii veneau la ei. De asta a fost implicat Guvernul ca să îi dea garanție. Sunt aici anumite lucruri pe care nimeni nu vrea să le spună. Aspectul politic al problemei din 2014, amintiți-vă cine și cum răcnea prin Parlament, cine a generat această problemă și cine sunt oamenii care erau acționari la bănci. Au fost factori care au influențat decizia. Eu continui să insist că decizia luată este corectă. Acest lucru a fost explicat foarte clar în revista «The Economist», altfel aveam prăbușirea totală a sistemului financiar și a economiei din Moldova. Consecințele se văd acum pentru că economia nu a fost ștersă de pe fața pământului. Efectul asupra bugetului va fi de lungă durată, gradual va fi acoperită această gaură”.

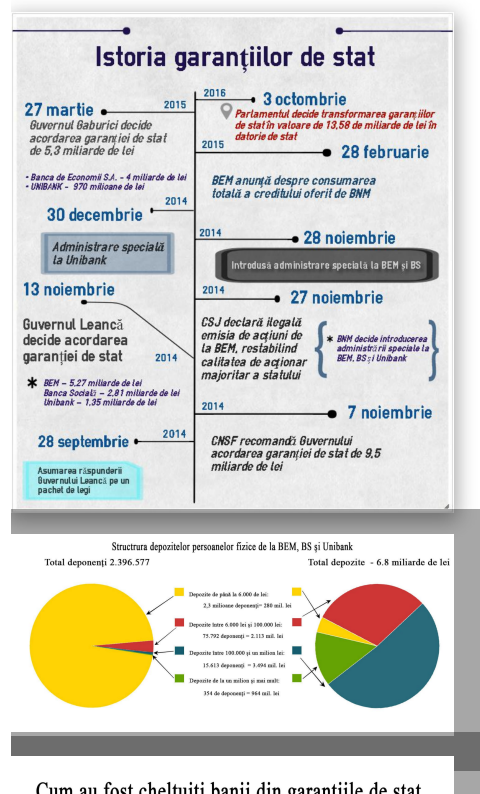
Legile care au pregătit terenul

În iulie și septembrie 2014, cu câteva luni până la acordarea primei garanții de stat, prin asumarea răspunderii, Guvernul Leancă a modificat legislația din domeniul financiar-bancar, creând astfel premise legale de creditare de urgență a băncilor comerciale în dificultate de către BNM, cu garanția guvernului.

Asumarea răspunderii se referă la modificări în Legea cu privire la BNM, Legea instituțiilor financiare și Legea cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat. Potrivit acestor modificări, în situații de criză financiară sistemică sau de pericol al apariției acesteia, definite astfel de un organ național instituit pentru gestionarea crizelor financiare sistemice, Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor, este autorizat să emită valori mobiliare de stat pentru capitalizarea băncilor, precum și valori mobiliare de stat sau garanții de stat pentru garantarea creditelor de urgență acordate de BNM băncilor.

Aceleași modificări stabilesc că în cazul garanțiilor de stat acordate în situații de criză financiară sistemică, hotărârile de acordare a garanțiilor sunt luate de Guvern și nu de Parlament, așa cum prevede regula generală.

„Cuvintele-cheie din aceste modificări sunt «criză financiară sistemică» și «organ național instituit pentru gestionarea crizelor financiare sistemice». În cazul celor două hotărâri de Guvern secrete, din noiembrie 2014 și martie 2015, garanțiile de stat au fost acordate fără a fi declarată criză financiară sistemică. Mai mult de atât, Executivul a neglijat și obligația de a institui acel organ național pentru gestionarea crizelor sistemice. Comitetul Național de Stabilitate Financiară (CNSF) nu avea funcții de gestionare a crizelor financiare sistemice și nici de luare a unor decizii sau de a face recomandări Guvernului pentru acordarea de credite de urgență, așa cum prevede Legea asumată de Guvern în septembrie 2014”, atenționează Veaceslav Negruța, expert al Transparency International - Moldova

Cum au fost cheltuiți banii din garanțiile de stat

Panoul de recuperare, cu „iluzii optice”

1 septembrie 2017. **Panoul de recuperare a activelor fraudate** (<http://mf.gov.md/ro/content/recuperarea-activelor-fraudate>) de la Banca de Economii, Banca Socială și Unibank, amplasat pe site-ul Ministerului Finanțelor la inițiativa premierului Pavel Filip, anunță optimist că în aproape trei ani s-a reușit recuperarea a unui miliard de lei din cei 14,2 miliarde acordați de Guvern celor trei bănci în calitate de garanție de stat, iar ulterior transformați în datorie de stat. „Șmecheria” panoului poate fi observată doar de cei mai atenți. Banii împrumutați statului nu fac parte din cei sustrași în mod fraudulos, ci sunt recuperați fără efort din vânzarea activelor celor trei bănci (136 de milioane de lei), a gajului (68,68 de milioane de lei), din titluri executorii și proceduri de insolvență (134,9 milioane de lei). Cea mai mare sumă recuperată, 562 de milioane de lei, vine din încasări aferente creditelor de bună-credință acordate anterior de cele trei bănci. Din credite neperformante, potrivit unui răspuns oferit CIJM de către BNM, până pe 30 aprilie 2017, au fost recuperați doar 72,54 de milioane de lei, ceea ce reprezintă circa 2,2%.

Câți bani pot fi recuperați?

Într-un studiu realizat recent, „Monitorizarea evoluțiilor în sectorul financiar-bancar”, experții Transparency International-Moldova și IDIS Viitorul susțin că există câteva grupuri distincte din care ar trebui recuperați banii sustrași din cele trei bănci în procedură de lichidare: bani fraudate din grupul de companii care ar fi controlate de Ilan Șor, bani fraudate din alte grupuri care au contractat credite neperformante, bani care ar urma să fie recuperați din credite compromise sau dificil de recuperat, banii din credite oferite persoanelor de bună-credință și bani recuperați din vânzarea activelor și gajurilor celor trei bănci.

În cazul ultimului grup, deja au fost recuperați 204,68 de milioane de lei din totalul de 20,9 miliarde de lei, conform bilanțurilor contabile ale valorilor activelor celor trei bănci. Totuși, potrivit unui răspuns oferit de BNM, pe recuperarea întregii valori a activelor nu se poate miza deloc. La 16 octombrie 2015, în momentul retragerii licențelor BEM, BS și Unibank, administratorii speciali ai celor trei bănci au calculat valoarea estimativă a activelor băncilor care ar putea fi valorificate, iar rezultatul lor este stupefiant. Din 20,9 miliarde de lei, ar putea fi recuperate doar 1,4 miliarde, sau 7% (!).

Licitațiile, tot mai neatractive

Astăzi este greu să iei în calcul chiar și această sumă estimativă calculată de administratorii speciali, ori de mai bine de jumătate de an, lista bunurilor scoase la licitații de către cele trei bănci rămâne aproape intactă. Din lipsa cumpărătorilor, administratorii BEM, BS și Unibank sunt nevoiți să scadă mereu din prețul obiectelor propuse spre vânzare. Spre exemplu, un hotel de pe str. Frumoasa din Capitală, gajat inițial la bancă de compania Alegor-Comert, la valoare de 30 de

milioane de lei, a fost ulterior scos la vânzare de BEM cu 4,3 milioane de lei. În prezent, clădirea se vinde cu 2,6 milioane de lei (<http://bem.md/page/6716>). Într-un alt caz, un complex de clădiri de producere și depozite din or. Lipcani, Briceni, gătit la BEM cu valoarea de 39,6 milioane de lei, este vândut cu 1,35 de milioane de lei. Banca a expus bunul din Lipcani la 37 de licitații publice, dar nu a găsit încă un cumpărător.

30,7 miliarde de lei, revendicați în dosare penale

Cele mai mari nemulțumiri ale societății și experților se referă la „progresele” autorităților în recuperarea banilor fraudati. Potrivit datelor plasate pe pagina web, Banca de Economii se regăsește, ca parte vătămată, în 40 de dosare penale intentate, iar valoare prejudiciului calculat este de 14,6 miliarde de lei. Banca Socială figurează în 27 de dosare penale, cu un prejudiciu de 16 miliarde de lei. Unibank ar trebui să recupereze 709 milioane de lei în baza a

șapte dosare penale intentate. În total, din aceste cauze penale ar urma să fie recuperați 30,7 miliarde de lei, dacă e să credem datelor furnizate de cele trei bănci, care nu dezvăluie lista companiilor vizate în dosarele penale. Multe dintre aceste cauze penale s-au împotmolit în judecată, iar în cazul unora, recuperarea prejudiciului este imposibilă, banii fiind transferați în baza unor acte judecătorești în zone off-shore. (<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/judecatorii-miliardului-furat>)

Ilan Șor „grațiat” de BEM, BS și Unibank

Potrivit raportului Kroll, doar „grupul de companii Șor” ar fi adus celor trei bănci un prejudiciu de peste 550 de milioane de dolari. Patru companii afiliate lui Ilan Șor: Caritas Grup, Voximar-Com, Provolirom și Dracard ar datora cinci miliarde de lei Băncii de Economii. Potrivit Judecătoriei Chișinău, în prezent, pe rolul instanței nu se află niciun litigiu înaintat de administrația BEM împotriva acestor firme. În schimb, BNM ne informează că BEM a fost recunoscută ca parte civilă într-un dosar penal care vizează acordarea creditelor neperformante celor patru companii. „Având în vedere că Ilan Șor a exercitat funcția de președinte al Consiliului BEM, la sesizarea băncii, organul de urmărire penală a intentat cauză penală de încasare a prejudiciilor suportate de bancă în legătură cu acordarea creditelor Dracard SRL, Provolirom SRL, Caritas Group SRL, Voximar-Com SRL. Pe marginea cauzei penale intentate, BEM a fost recunoscută în calitate de parte civilă ca urmare a cauzării prejudiciului material în valoare de 5,2 miliarde de lei. Recuperarea prejudiciului material prin acțiunea civilă înaintată în cadrul examinării cauzei penale depinde de finalitatea examinării dosarului penal în instanța de judecată”, ne informează BNM.

Dosarul la care face referire BNM, pare să fie cel în care Ilan Șor a fost condamnat la 7,6 ani de închisoare în penitenciar de tip semiînchis, (<https://anticoruptie.md/ro/dosare-de-coruptie/doc-actiuni-si-cladiri-in-valoare-de-869-de-milioane-de-lei-confiscate-in-dosarul-lui-platon-cinci-deosebiri-esentiale-intre-sentinta-lui-ilan-sor-si-cea-a-lui-veaceslav-platon>) „pentru cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire”. Atunci, Judecătoria Chișinău a admis de principiu acțiunea civilă înaintată de BEM, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța în ordinea procedurii civile. Nu am reușit să aflăm dacă în cadrul procedurii civile au fost aplicate măsuri de asigurare a acțiunii.

Întrebată de Centrul de Investigatii Jurnalistice de ce BEM nu a înaintat o acțiune civilă împotriva lui Ilan Șor, BNM ne-a răspuns că fostul președinte al Consiliului băncii nu figurează în calitate de debitor în registrele/documentele băncii și astfel nu există temei pentru un astfel de demers.

Firmele lui Șor - prejudiciu de 20,2 miliarde de lei

Pe lângă cele 5,2 miliarde de lei care urmează să fie recuperați de la companiile care ar fi controlate de Ilan Șor în favoarea BEM, cele patru firme plus încă una din același grup au fost obligate de judecată să restituie alte 15 miliarde de lei Băncii Sociale. Acțiunile în instanță au fost depuse de bancă încă în 2015, iar potrivit hotărârilor judecătorești, Banca Socială a cerut declararea nulă a contractelor de credit încheiate cu aceste firme. Instituția bancară a oferit împrumuturi acestor firme în perioada de după adoptarea hotărârii de Guvern privind acordarea garanțiilor de stat (13 noiembrie 2014 - n.r.) și introducerea administrării speciale la BS (28 noiembrie 2014 - n.r.).

Danmira-Com SRL (<https://anticoruptie.md/media/investigatii%202/bem2/danmira.pdf>) a fost obligată de judecătoria Cornelia Vârlan de la Judecătoria sectorului Râșcani să restituie 29,6 milioane de dolari, 101,3 milioane de euro și 720,8 milioane de lei, bani acordați în baza a trei credite pe 25 noiembrie 2014, cu trei zile înainte de introducerea administrării speciale la BS. În mod surprinzător, acțiunea în judecată pentru anularea contractelor de împrumut a fost depusă pe 12 februarie 2015, adică la nici două luni și jumătate de la oferirea împrumutului. Hotărârea a fost pronunțată pe 6 iunie 2016. Între timp au fost anunțate 14 ședințe de judecată, dintre care șapte amânate din cauza concediilor magistratului. Reprezentanții Danmira-Com SRL nu au participat la proces.

Caritas-Group**SRL**

(<https://anticoruptie.md/media/investigatii%202/bem2/caritas.pdf>) a fost obligată să restituie 28,9 milioane de euro, 13,6 milioane de dolari și 1,8 miliarde de lei, luați cu împrumut de la Banca Socială pe 26 noiembrie 2014.

Contrade**SRL**

(<https://anticoruptie.md/media/investigatii%202/bem2/contrade.pdf>) trebuie să întoarcă băncii 24,9 milioane de dolari și 105 milioane de euro luați cu împrumut tot pe 26 noiembrie 2014, iar **Davema-Com SRL** (<https://anticoruptie.md/media/investigatii%202/bem2/davema.pdf>) va trebui să restituie 3,1 miliarde de lei, luați credit de la BS cu o zi înainte, pe 25 noiembrie 2014. Aceste trei hotărâri au fost adoptate pe 28 și 29 iunie 2017 de același magistrat de la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, Nina Arabadji. În toate trei cazuri, dispozitivul hotărârilor de judecată amintesc și de o companie off-shore din Marea Britanie cu care ar fi fost încheiate contracte de

cesiune a creditelor, chiar în ziua în care acestea au fost luate de la Banca Socială. În cadrul proceselor de judecată pe toate trei dosare, judecătorul a solicitat să îi fie prezentat rezultatul unei comisii rogatorii din Marea Britanie.

Dosarul nr.2-873/2016

HOTĂRÎRE
în numele Legii
dispozitiv

06 iunie 2016 mun. Chișinău

Judecătoria Rîșcani

Instanța compusă din:

președintele ședinței, judecătorul Cornelia Vărlan

grefier Valentin Titica

A examinat în ședința de judecată publică pricina civilă la acțiunea lui BC Banca Socială SA în lichidare către XXXXXXXX privind declararea nulității absolute a actelor juridice

Reclamantul a depus acțiunea dată la 12 februarie 2015 și concretizată ulterior

Reprezentanții reclamantului L. Balmuş și M. Borodai în ședința de judecată au solicitat admiterea acțiunii

Părțitul nu a depus referința și în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind citat legal, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsă, considerând absența sa nejustificată

Procedura de citare efectuată.

În conformitate cu art. art. 238-242 CPC, 216 alin. 1, 217, 220 alin. 1 CC instanța de judecată,

hotărăște:

Voximar-Com SRL este singura companie din „grupul de companii Șor” care a atacat cu recurs decizia primei instanțe prin care a fost obligată să restituie un împrumut în valoare de trei miliarde de lei. Potrivit Băncii Naționale, procesul se află pe rol la Curtea de Apel Chișinău.

În niciunul dintre dosarele menționate mai sus nu a fost publicată hotărârea motivată a instanței, iar dispozitivele hotărârilor au fost excesiv anonimizate, contrar prevederilor legale. Vladislav Gribincea, președintele Centrului de Resurse Juridice din Moldova, afirmă că în baza acestor dispozitive este imposibilă recuperarea banilor din străinătate. Din hotărâri nu este clar dacă aceste companii dispun de banii care ar trebui recuperați și care va fi modalitatea prin care ar putea fi restituiți banii. „Aici ar trebui să intervină procurorii”, a punctat Gribincea.

Veaceslav Negruța, expert Transparency International - Moldova: „Speranța de recuperare a banilor este tot mai mică”

Veaceslav Negruta

„Azi este dificil să operezi cu o cifră exactă cât trebuie să fie recuperat. Fraudele bancare care au avut loc în acele trei bănci (și nu doar) fac parte din diferite scheme de fraudare: «spălătorie/laundromat», credite neperformante sau «furtul miliardului». Investigații reale și veritabile pe unele dintre aceste fraude încă nici n-au început. Asta s-ar putea întâmpla doar dacă organele de investigație vor lucra serios cu informațiile sistematizate în raportul Kroll și în deplină de-sincronizare cu deciziile politice luate în acea perioadă descrisă în raportul Kroll. Cu atât mai dificil este să vorbim despre procentajul recuperării. Cu cât timpul se scurge mai departe fără investigații și măsuri de blocare sau sechestru pe mijloacele obținute fraudulos, fie aflate aici sau în alte jurisdicții, cu atât speranța recuperării este mai mică. Cel mai grav este că observăm tentative și inițiative de legalizare a mijloacelor obținute ilegal prin promovarea de «legi» de către un grup anume în ultima perioadă: fie că e vorba de «legea legalizării capitalurilor», fie că e

vorba de «legea cetățeniei Republicii Moldova contra investițiilor». Din aceste considerente, probabil, nu este deloc întâmplătoare târăgănarea și zădărnicierea sau chiar lipsa unor investigații veritabile pe fraudele bancare avute loc.”

Potrivit lui Veaceslav Ioniță, doar din creditele oferite persoanelor de bună-credință vor putea fi recuperați toți banii. Potrivit datelor de la BNM, în acest caz ar fi vorba de circa 740 de milioane de lei.

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
MOLDOVA

www.viitorul.org

Acest articol este realizat în cadrul proiectului „A Case Based Approach to Fighting Grand Corruption” implementat de Transparency International - Moldova în colaborare cu IDIS Viitorul și Centrul de Investigații Jurnalistice din Moldova.

Investigații din aceeași categorie:

/VIDEO/ Proiect pe bani europeni, lăsat de izbeliște

2,5 milioane de euro. Atât a investit Uniunea Europeană în acest Parc logistic agro-industrial din raionul Singerei, dotat cu depozit frigorific și hale de sortare și ambalare. agricolă între fermierii din Republica Moldova, Ucraina și România. În plin sezon agricol, însă, parcul este pustiu, nu vedem nicio activitate și are lacătul pus la intrare. Ca

La mai puțin de 2 km de orașul Bălți, pe traseul care duce spre Chișinău, pe o suprafață de 12 hectare, se întinde Parcul logistic agro-industrial Și

VEZI MAI MULT

Materialele de pe platforma www.anticoruptie.md pot fi preluate în limita a 1.000 de semne. În cazul paginilor web, în mod obligatoriu, trebuie indicată sursa și linkul direct la articol. În cazul publicațiilor tipărite, posturilor de radio și televiziunilor va fi indicată sursa. Preluarea integrală este permisă doar în condițiile unui acord prealabil cu Centrul de Investigații Jurnalistice. Articolele publicate pe portalul www.anticoruptie.md sunt protejate de Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Comentarii

5 comentarii

Sortează după

Cele mai vechi

Adaugă un comentariu...

Ion Bindi

bună investigație

Îmi place · Răspunde · 5a

Octavian Bejan

Cunoaștem adevărul. Se va face oare dreptate?

Îmi place · Răspunde · 6a

Victor Caun

parcă avem lumină în identificarea surselor fraudate dar recuperarea rămîne întunecată!

Îmi place · Răspunde · 6a

Octavian Bejan

Felicitări pentru aceste dezvăluiri, dnă Rață!

Îmi place · Răspunde · 6a

Ion Bindi

bună investigație

Îmi place · Răspunde · 5a

Mihail Radu

Buna!

Îmi place · Răspunde · 5a

Pluginul de comentarii Facebook

ANTICORUPȚIE

- [Despre noi \(/ro/despre-noi\)](#)
- [Termeni de utilizare \(/ro/termeni-de-utilizare\)](#)
- [Contacte \(/ro/contacte\)](#)
- [Donează \(/ro/doneaza\)](#)
- [Arhiva \(/ro/arhiva\)](#)

ARTICOLE

- [Știri \(/ro/stiri\)](#)
- [Cetățeanul activ \(/ro/cetateanul-activ\)](#)
- [Dosare de corupție \(/ro/dosare-de-coruptie\)](#)
- [Achiziții publice \(/ro/achizitii-publice\)](#)
- [Interviuri \(/ro/interviuri\)](#)
- [Electorala \(/ro/electorala-2016\)](#)

HARTĂ

- [Harta Corupției \(/ro/harta-coruptiei\)](#)
- [Sesizari \(/ro/sesizari\)](#)

INVESTIGAȚII

- [Justiție \(/ro/investigatii/justitie\)](#)
- [Economic \(/ro/investigatii/economic\)](#)
- [Bani publici \(/ro/investigatii/bani-publici\)](#)
- [Achiziții publice \(/ro/investigatii/achizitii-publice\)](#)
- [Social \(/ro/investigatii/social\)](#)
- [Integritate \(/ro/investigatii/integritate\)](#)

BLOGGERI

- [Domnica Cemortan \(/ro/blog/domnica-cemortan\)](#)
- [Natalia Scobioală \(/ro/blog/natalia-scobioala\)](#)
- [Violeta Gașitoi \(/ro/blog/violeta-gasitai\)](#)
- [Viorica Tătaru Crăițămîndră \(/ro/blog/viorica-tataru-craitamindra\)](#)

MULTIMEDIA

- [Live \(/ro/live\)](#)
- [Foto \(/ro/foto\)](#)
- [Video \(/ro/video\)](#)

FINANȚATORI:

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

PARTENERI:

ПАНОРАМА

La început era Cuvântul... / / /
Cuvântul
Săptămânal regional independent

Moldova
Curată

CT

de Nord
Observatorul

AGER

CRJM | CENTRUL DE
RESURSE JURIDICE
DIN MOLDOVA

ziarul de gardă

GAZETA de SUD

JURNAL DE CHIȘINĂU

Centrul de Investigatii Jurnalistice

(/ro)

Hosting in Moldova - IPHOST.MD
(<https://iphost.md/hosting-moldova>)

[Acasă \(/ro\)](#)

[Despre noi \(/ro/despre-noi\)](#)

[Termeni de utilizare \(/ro/termeni-de-utilizare\)](#)

[Contacte \(/ro/contacte\)](#)

[Donează \(/ro/doneaza\)](#)

[Arhiva \(/ro/arhiva\)](#)